

Report on Commonwealth Parliamentary Training Course and Legislative Assembly Observation Study Tour 2023-24

The Department of Political Science, Vasantarao Naik Govt. Institute of Arts and Social Science Nagpur organizes a study tour every winter assembly session. This year (2023-24), our department also sent two students for the CPA (Commonwealth Parliamentary Training Course). This course is useful for political science students to understand the democratic process.

The Commonwealth Parliamentary Training Course and Observation of Legislative Assembly Work Study Tour aims to provide parliamentarians and legislative practical insights into parliamentary procedures, legislative processes, and governance practices. This program fosters the professional development of political science students, focusing on strengthening democratic practices within the Commonwealth by sharing knowledge and observing legislative best practices. The course not only encourages capacity building among students but also nurtures the ideals of transparency, accountability, and effective governance.

The training course is designed to be immersive, practical, and interactive. The format typically includes lectures, case study analyses, practical workshops, and question-and-answer sessions led by experienced parliamentarians, legal experts, and policy advisors. Each session is tailored to cover specific aspects of parliamentary work, such as drafting legislation, interpreting parliamentary rules, and understanding budget approvals. Participants are encouraged to actively engage in discussions and apply the concepts learned to hypothetical and real-world scenarios. Additionally, the study tour includes a practical observation component, wherein participants attend live sessions of legislative assemblies to witness parliamentary operations first-hand. They observe debates, committee discussions, and legislative decision-making processes, gaining valuable insights into how legislative practices function on the ground. This portion of the program enables participants to compare different parliamentary models, both bicameral and unicameral while observing diverse approaches to governance across Commonwealth countries.

Objectives

Enhancing Parliamentary Knowledge: By attending comprehensive sessions on legislative procedures, parliamentary decorum, and committee functioning, participants deepen their understanding of the core principles governing parliamentary democracy.

Skill Development: The training aims to equip members with critical skills, such as effective communication, public policy analysis, and leadership in legislative matters.

Exposure to Best Practices: By observing different legislative assemblies within the Commonwealth, participants gain exposure to a range of parliamentary practices, which they can adapt or refine for their own assemblies.

Strengthening Democratic Practices: The course emphasizes the importance of upholding democratic values, ensuring transparency, promoting active public engagement, and adhering to ethical standards in governance.

Networking and Collaborative Opportunities: Participants students develop professional networks with counterparts from another university, facilitating future collaboration on common legislative initiatives or cross-border projects.

Output of the Training Course

Enhanced Competency in Legislative Practices: Participants students return with a stronger grasp of parliamentary norms, legislative drafting, and committee oversight, enabling them to participate more effectively in their respective assemblies.

Improved Policy-Making Skills: Exposure to various approaches to policy-making and budget discussions aids participants in enhancing their own analytical and decision-making capabilities.

Action Plans for Implementation: Participants students often draft action plans detailing how they intend to implement best practices observed during the tour within their own parliamentary framework, creating a roadmap for strengthening their local governance structures.

Networking and Collaborative Opportunities: Participants students develop professional networks with counterparts from other Commonwealth countries, facilitating future collaboration on common legislative initiatives or cross-border projects.

विधान भवन
बॅकवे रेक्लमेशन
विधान भवन मार्ग
मुंबई ४०० ०३२

तारेचा पत्ता : विधानमंडळ
दूरध्वनी क्र. : २२०२ ७३ ९९
फॅक्स क्रमांक : २२०२ ४५ २४

महाराष्ट्र विधानमंडळ

क्रमांक /म.वि.स./
दिनांक

प्रेषक,

सचिव-१ (कार्यभार)

महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय,

प्रति,

प्राध्यापक / मुख्याध्यापक

१. फिनिक्स अॅकॅडमी, वर्धा	२. वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाज विज्ञान संस्था, नागपूर	३. गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली
४. नूतन आदर्श आर्ट्स & कॉमर्स, नागपूर	५. शिक्षण महर्षी श्री कृष्णराव झोटींग पाटील, कला व वाणिज्य महाविद्यालय वर्धा	६. महात्मा ज्योतिबा फुले महाविद्यालय, अमरावती
७. सेंट फ्रान्सिस डिसेल्स कॉलेज, नागपूर	८. श्री.नरेंद्र तिडके कॉलेज ऑफ आर्ट्स & कॉमर्स, रामटेक	९. एल ए डी. कॉलेज ऑफ वुमन
१०. इंदिरा गांधी आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज नागपूर	११. मनोहरराव कामाडी महाविद्यालय, महाल, नागपूर	१२. महिला विद्यालय, गडचिरोली
१३. पोस्ट ग्रॅज्युएट टेकनिकल डिपार्टमेंट, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर युनिव्हर्सिटी, नागपूर		

विषय : सन २०२३ च्या तिसरे (हिवाळी) अधिवेशन कालावधीत विधानमंडळाचे कामकाज पाहण्यास परवानगी मिळण्याबाबत...

महोदय,

उपरोक्त विषयाच्या अनुषंगाने निदेशानुसार आपणांस कळविण्यात येते की, सन २०२३ च्या तिसऱ्या (हिवाळी) अधिवेशन कालावधीत आपल्या शाळा/महाविद्यालयातील विद्यार्थी तसेच प्राचार्य यांना विधानसभा व विधानपरिषद सभागृहाचे कामकाज पाहण्यास पुढीलप्रमाणे परवानगी देण्यात आली आहे.

शाळा/महाविद्यालयाचे नाव	विद्यार्थी / प्राध्यापकांची संख्या	विधानसभा सभागृह	विधानपरिषद सभागृह
फिनिक्स अॅकॅडमी, वर्धा	५०+२	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : सकाळी ११.०० ते १२.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी १२.०० ते ०१.००

विधान भवन, बॅकवे रेक्लमेशन, नरिमन पॉईंट, मुंबई ४०० ०३२.

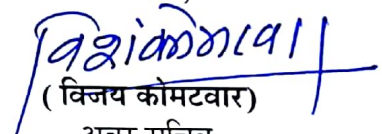
विधानमंडळ दूरध्वनी क्रमांक : ०२२-२२०२ ७३ ९९/२२०२ ६३ ५४/२२०२ ६८ ७९/२२०२ ७७ ७५/७७ * फॅक्स क्रमांक : ०२२-२२०२ ४५ २४/२२८२ ०८ २०
ई-मेल (E-mail) : mls_mumbai@rediffmail.com * संकेत स्थळ (Website) : www.mls.org.in ..२/-

वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाज विज्ञान संस्था, नागपूर	५०+४	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : सकाळी ११.०० ते १२.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी १२.०० ते ०१.००
गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली	३५+१	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी १२.०० ते ०१.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०१.०० ते ०२.००
नूतन आदर्श आर्ट्स & कॉमर्स, नागपूर	४५+५	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी १२.०० ते ०१.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०१.०० ते ०२.००
शिक्षण महर्षी श्री कृष्णराव झोटींग पाटील, कला व वाणिज्य महाविद्यालय वर्धा	३०+२	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी १२.०० ते ०१.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०१.०० ते ०२.००
महात्मा ज्योतिबा फुले महाविद्यालय, अमरावती	२०+२	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०१.०० ते ०२.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०२.०० ते ०३.००
सेन्ट फ्रान्सिस डिसेल्स कॉलेज, नागपूर	३०+२	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०१.०० ते ०२.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०२.०० ते ०३.००
श्री.नरेंद्र तिडके कॉलेज ऑफ आर्ट्स & कॉमर्स, रामटेक	४०+७	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०२.०० ते ०३.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०३.०० ते ०४.००
एल ए डी. कॉलेज ऑफ वुमन	४०+५	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०२.०० ते ०३.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०३.०० ते ०४.००
पोस्ट ग्रॅज्युएट टेक्निकल डिपार्टमेंट, राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर युनिव्हर्सिटी, नागपूर	२९+६	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०३.०० ते ०४.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०४.०० ते ०५.००

इंदिरा गांधी आर्ट्स अँड कॉमर्स कॉलेज नागपूर	३०+२	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०३.०० ते ०४.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०४.०० ते ०५.००
मनोहरराव कामाडी महाविद्यालय, महाल, नागपूर	२१+३	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०४.०० ते ०५.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०५.०० ते ०६.००
महिला विद्यालय, गडचिरोली	२८+४	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०४.०० ते ०५.००	मंगळवार दि.१९ डिसेंबर, २०२३ वेळ : दुपारी ०५.०० ते ०६.००

विधान भवन, नागपूर येथे प्रवेशासाठी सोबत आधारकार्ड किंवा ओळखपत्र असणे आवश्यक आहे. तसेच, सभागृहाच्या कामकाजानुसार उक्त दिनांक व वेळेत बदल करण्याचे अधिकार मा.सचिव-१ (कार्यभार), महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय यांनी राखून ठेवले आहेत, याची कृपया नोंद घ्यावी.

आपला,

 (विजय कोमटवार)
 अवर सचिव,
 महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय.

याची प्रत :

मुख्य सुरक्षा अधिकारी, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधान भवन, नागपूर

Buniyad 2022-2023

<p>वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर संगीत विभाग संगीत विचार मंथन पुष्य १४ वे</p> <p>विषय : कलाकारांच्या आठवणी</p> <p>प्रा. मीना राव माजी संगीत विभाग प्रमुख</p> <p> f LIVE Vngiass Music Nagpur रविवार दिनांक ८ मे २०२२ संध्या. ७:०० वाजता</p>	<p>वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर संगीत विभाग बुनियाद पुष्य ३५ वे</p> <p>निखिल मडावी तबला वादन</p> <p> f LIVE Vngiass Music Nagpur रविवार दिनांक २२ मे २०२२ संध्या. ७:०० वाजता</p>
<p>वसंतराव नाईक शासकीय कला व समाजविज्ञान संस्था, नागपूर संगीत विभाग बुनियाद पुष्य ३९ वे</p> <p>ऋषिकेश करमरकर दिलरुबा वादन</p> <p> f LIVE रविवार दिनांक १४ जानेवारी २०२३ संध्या. ७:०० वाजता Facebook page Vngiass Music Nagpur</p>	

वसंतराव नाईक शासकीय कला व
समाजविज्ञान संस्था, नागपूर
संगीत विभाग प्रस्तुत व्याख्यानमाला
"संगीत विचार मंथन"

प्रत्येक महिन्याच्या पहिल्या रविवारी

पुष्प १ ले

विषय: मूर्च्छना

डॉ. वैखरी वझलवार

संगीत विभाग प्रमुख
एल. ए. डी. महाविद्यालय, नागपूर

LIVE

Vngiass Music Nagpur

रविवार दिनांक
७ मार्च, २०२१
संध्या. ७ वाजता

वसंतराव नाईक शासकीय कला व
समाजविज्ञान संस्था नागपूर
संगीत विभाग

बुनियाद

पुष्प ९ वे

श्री. मिलींद इंदुरकर

LIVE

Vngiass Music Nagpur

रविवार दिनांक २४
जानेवारी २०२१
वेळ सायं. ७ वाजता

Buniyad facebook link

<https://www.facebook.com/vngiassmusicngp>